

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

WSPIERAMY
sektor rybacki

Podstawy warunkowości oraz systemu płatności w ramach ekoschematów w ramach WPR 2023-2027

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Nowa WPR

KE zatwierdziła **Plan Strategiczny**

Planowany budżet Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023–2027

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

WSPIERAMY
sektor rybacki

łącznie na wszystkie
interwencje i lata

25,25 mld euro

środków publicznych

(w tym pomocą techniczną
– 341,9 mln euro)

I filar WPR – środki EFRG

– 17,33 mld euro – 68,6% całego budżetu,

w tym: 25% na ekoschematy, tj. ok. 4,33 mld euro

Środki EFRG przeznaczone na interwencje sektorowe:

pszczelarstwo – 25,1 mln euro,

owoce i warzywa – 81,6 mln euro

II filar WPR – środki publiczne ogółem

– 7,92 mld euro

(w tym 4,70 mld euro środków EFRROW)

Zielona architektura

W nowym okresie programowania system nowej „zielonej architektury” składa się z **wymogów obowiązkowych (system warunkowości)** oraz **dodatkowych zachęt** do stosowania praktyk rolniczych korzystnych dla środowiska i klimatu.

Stosowanie praktyk rolniczych korzystnych dla środowiska i klimatu to:

- dobrowolne dla rolników systemy na rzecz klimatu i środowiska, tzw. **ekoschematy** – zobowiązania roczne;
- **wieloletnie zobowiązania pro-środowiskowe** realizowane w ramach II filara WPR (**płatności ekologiczne, płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne**).

Warunkowość składa się z wymogów podstawowych w zakresie zarządzania (wymogi SMR) oraz norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (normy DKR), wymienionych w załączniku nr III do rozporządzenia w sprawie planów strategicznych, odnoszących się do następujących obszarów: (a) klimat i środowisko, (b) zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowie roślin, (c) dobrostan zwierząt.

Są to wymogi obowiązkowe, które muszą spełniać rolnicy ubiegających się o płatności bezpośrednie oraz płatności w ramach interwencji obszarowych II filara. **W przypadku ich niewypełnienia przez rolnika dokonywane będzie odpowiednie zmniejszenie przyznawanych płatności.**

Warunkowość

Warunkowość w okresie programowania 2023-2027 łączy dwa elementy WPR 2014-2020 - zasadę wzajemnej zgodności i zazielenienie.

Tak jak dotychczas w ramach zasady wzajemnej zgodności, w nowej warunkowości będą obowiązywały **normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (GAEC)** - **jednakże poszerzone o nowe elementy i wymogi podstawowe w zakresie zarządzania (SMR)**.

Wszystkie normy GAEC i niektóre wymogi SMR dotyczące środowiska, będą miały znaczący wpływ na kwestie związane z wodą, glebą, różnorodnością biologiczną.

Uwaga: przepisy UE zakładają realizację ambitniejszych celów środowiskowych i klimatycznych, dlatego też nie przewidują takich jak obecnie zwolnień małych gospodarstw z kontroli w ramach nowej warunkowości.

Warunkowość – normy GAEC (DKR)

Norma GAEC 1: Utrzymywanie trwałych użytków zielonych w oparciu o stosunek powierzchni trwałych użytków zielonych do powierzchni użytków rolnych na poziomie krajowym

W przypadku zmniejszenia wskaźnika TUZ o więcej niż 5% w stosunku do roku referencyjnego (2018), przekształcanie trwałych użytków zielonych jest niedopuszczalne, a rolnicy, którzy przekształcili trwałe użytki zielone, będą zobowiązani do przywrócenia określonej powierzchni gruntu w TUZ lub odtworzenia TUZ na innym gruncie. Wartość wskaźnika referencyjnego: 18,33%.

Norma GAEC 2: Ochrona torfowisk i terenów podmokłych

Na wyznaczonych obszarach podmokłych i torfowiskach rolnicy będą zobowiązani przestrzegać **wymogów, które zostaną doprecyzowane przed wdrożeniem normy w 2025 roku**, po odpowiednim dostosowaniu i zmianach w Planie Strategicznym.

Konieczność precyzyjnego wyznaczenia obszarów objętych normą.

Norma GAEC 3: Zakaz wypalania gruntów rolnych

Zakaz wypalania gruntów rolnych, z wyjątkiem punktowego wypalania roślin, części roślin lub resztek pożniwnych ze względów związanych ze zdrowiem roślin.

Warunkowość – normy GAEC (DKR)

Norma GAEC 4: Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych

Zakaz stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin na gruntach rolnych w pobliżu wód powierzchniowych w odległości wynoszącej co najmniej 3 m.

Norma GAEC 5: Zarządzanie orką w celu zmniejszenia ryzyka degradacji i erozji gleby, biorąc pod uwagę nachylenie terenu

Gruntów ornych położonych na stokach o nachyleniu $\geq 14\%$:

1. nie wykorzystuje się pod uprawę roślin wymagających utrzymywania redlin wzdłuż stoku;
2. nie utrzymuje się jako ugór czarny w okresie od jesienno-zimowym (od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego).

W przypadku upraw roślin wieloletnich oraz w uprawach trwałych (sady - drzewa owocowe) obowiązek utrzymywania okrywy roślinnej lub ściółki w międzyrzędziach.

Norma GAEC 6: Minimalna pokrywa glebowa w najbardziej newralgicznych okresach

Na powierzchni stanowiącej co najmniej 80% gruntów ornych, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego utrzymuje się okrywą ochronną gleby (w przypadku sadów okrywą ochronną gleby w międzyrzędziach) w okresie od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego.

Norma GAEC 7: Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Gospodarstwa powyżej 10 ha gruntów ornych zobowiązane są do:

- Prowadzenia co najmniej 3 różnych upraw na gruntach ornych, przy czym uprawa główna nie może zajmować więcej niż 65% gruntów ornych, a dwie uprawy główne łącznie nie mogą zajmować więcej niż 90% gruntów ornych.
- Prowadzenia upraw na powierzchni co najmniej 40% gruntów ornych w taki sposób, aby na każdej działce rolnej, na tych gruntach, w porównaniu z rokiem poprzednim, była prowadzona inna uprawa w plonie głównym.
- Wymaganie spełnione w przypadku wprowadzenia po zbiorze plonu głównego uprawy wtórej, tj. międzyplonu (ozimego lub ścierniskowego lub wsiewki poplonowej), z okresem utrzymania przez co najmniej 8 tygodni od terminu wysiewu, a w przypadku wsiewki - od terminu zbioru uprawy w plonie głównym.
- Jednocześnie, na wszystkich gruntach ornych w gospodarstwie, taka sama uprawa w plonie głównym nie może być prowadzona dłużej niż 3 lata.

Zasady te nie obowiązują w przypadku upraw korzystnie wpływających na poprawę i zachowanie potencjału gleby, takich jak: rośliny bobowate, trawy i inne zielne rośliny pastewne, mieszanki bobowatych drobnonasiennych z trawami, grunty ugorowane oraz uprawy wieloletnie.

Warunkowość – normy GAEC (DKR)

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

WSPIERAMY
sektor rybacki

Norma GAEC 8: Minimalny udział powierzchni gruntów ornych wykorzystywanych na obiekty/obszary nieprodukcyjne lub międzyplony lub uprawy wiążące azot uprawiane bez środków ochrony roślin, zachowanie elementów krajobrazu oraz zakaz przycinania żywopłotów i drzew podczas okresu lęgowego ptaków oraz okresu wychowu młodych

- Co najmniej 4% gruntów ornych na poziomie gospodarstwa przeznaczonych na obszary i elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane.

albo

- Co najmniej 3% gruntów ornych stanowią obszary i elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane, ale po uwzględnieniu międzyplonów lub upraw wiążących azot, uprawianych bez stosowania środków ochrony roślin łącznie obszary te stanowią co najmniej 7% gruntów ornych.
- W odniesieniu do międzyplonów państwa członkowskie stosują współczynnik ważenia 0,3.

Warunkowość – wymogi SMR – bez zmian

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

WSPIERAMY
sektor rybacki

- SMR 1** Obowiązkowe wymogi dotyczące kontroli rozproszonych źródeł zanieczyszczeń fosforanami.
- SMR 2** Ochrona wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego.
- SMR 3** Ochrona dzikiego ptactwa.
- SMR 4** Ochrona siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.
- SMR 5** Bezpieczeństwo żywności.
- SMR 6** Zakaz stosowania w gospodarstwach hodowlanych niektórych związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i beta agonistycznym.
- SMR 7** Wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin.
- SMR 8** Działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów
- SMR 9** Minimalne normy ochrony cieląt.
- SMR 10** Minimalne normy ochrony świń.
- SMR 11** Przestrzeganie norm ochrony zwierząt hodowlanych.

Rolnik aktywny zawodowo

Płatności będą przyznawane wyłącznie **rolnikom aktywnym zawodowo**.

Za rolników nieaktywnych co do zasady uznawane będą podmioty:

- o administrujące portami lotniczymi
- o administrujące wodociągami
- o administrujące trwałymi terenami sportowymi i rekreacyjnymi
- o świadczące usługi przewozu kolejowego
- o świadczące usługi w zakresie obrotu nieruchomościami

Rolnik będzie uznany za aktywnego zawodowo jeżeli kwota otrzymanych płatności bezpośrednich za rok poprzedni **nie przekracza 5 tys. EUR**. W przypadku, gdy kwota ta przekracza 5 tys. EUR, rolnik zostanie uznany za aktywnego jeżeli:

1. posiada zarejestrowane w IRZ zwierzęta zapewniające minimalną obsadę lub
2. w CEiDG działalność rolnicza tego rolnika została wskazana jako główna lub,
3. dokumenty z KRS lub REGON potwierdzają, że wykonywana przez tego rolnika działalność rolnicza stanowi główną działalność gospodarczą lub,
4. udokumentuje, że: poniósł koszty na działalność rolniczą w minimalnej wysokości, lub osiągnął przychód ze sprzedaży płodów rolnych na minimalnym poziomie, lub jego przychód z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego przychodu w gospodarstwie, lub roczna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 5% całości przychodów z działalności pozarolniczej.

Interwencje w formie płatności bezpośrednich – 100% budżet wspólnotowy

○ podstawowe wsparcie dochodów

Beneficjent jest **rolnikiem aktywnym zawodowo**. Kwalifikujący się obszar gospodarstwa, jest nie mniejszy niż **1,00 ha** albo w przypadku rolników otrzymujących płatności do zwierząt, minimalna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 200,00 euro.

Kwalifikujące się hektary muszą pozostawać w posiadaniu rolnika w dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności.

Rolnik ubiegający się o płatności musi posiadać prawo do użytkowania gruntów, do których ubiega się o przyznanie tych płatności. Warunek posiadania prawa do użytkowania gruntów może zostać spełniony poprzez wszystkie dopuszczone prawem formy, jak np. tytuł własności czy umowa dzierżawy, w tym umowa ustna.

Działka rolna deklarowana do wsparcia (**min. 0,1 ha**) musi być położona na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

W roku 2023 planowana stawka płatności 115,83 euro/ha.

○ uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów

Wsparcie przyznawane do powierzchni od 1 ha do 30 ha gospodarstwom o powierzchni maksymalnie 300 ha.

W roku 2023 planowana stawka płatności 39,10 euro/ha.

○ Uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników

Spełnienie definicji młodego rolnika: **wiek maksymalnie 40 lat, osobiste kierowanie gospodarstwem rolnym** (podejmowanie decyzji), na własny rachunek i we własnym imieniu, ponoszenie kosztów i czerpanie korzyści w związku z prowadzeniem działalności, **młody rolnik posiada co najmniej:**

- **wykształcenie** zasadnicze branżowe, średnie branżowe, średnie lub zasadnicze zawodowe w rozumieniu przepisów prawa oświatowego, lub
- **3-letni staż pracy w rolnictwie**, przy czym za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres, liczony do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w którym wnioskodawca:
 - podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik lub domownik lub ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie lub,
 - był zatrudniony w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę, na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej

Warunki przyznania wsparcia:

- 1) posiadanie gruntów, do których przyznano podstawowe wsparcie dochodu,
- 2) rozpoczęcie działalności jako kierujący gospodarstwem nie wcześniej niż 5 lat przed złożeniem po raz pierwszy wniosku o Uzupełniające wsparcie dochodu dla młodych rolników.

Pomoc wypłacana maksymalnie przez 5 lat i nie później niż dla kampanii 2027 r. włącznie. Płatność do wszystkich użytków rolnych.

W roku 2023 planowana stawka płatności 60,57 euro/ha.

Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji

- Wsparcie dochodów związane z produkcją **do młodego bydła** oraz wsparcie dochodów związane z produkcją **do krów**
 - ✓ w przypadku województw, w których średnia wielkość gruntów rolnych jest wyższa od średniej krajowej, tj. **dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego**, do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 3 szt. kwalifikujących się zwierząt. **W pozostałych województwach do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają 1 szt. kwalifikujących się zwierząt.**
 - ✓ płatność przyznawana jest do **liczby zwierząt kwalifikujących się do płatności w gospodarstwie, nie większej jednak niż 20 sztuk**
 - ✓ **okres przetrzymywania zwierząt - 30 dni od złożenia wniosku,**
 - ✓ **wiek zwierząt ustalany na dzień 15 maja, wiek ponad 24 miesiące dla krów, nie więcej niż 24 miesiące dla młodego bydła.**

W roku 2023 planowana stawka płatności do młodego bydła: 74,21 euro/szt.

W roku 2023 planowana stawka płatności do krów: 94,94 euro/szt.

○ Wsparcie dochodów związane z produkcją **do owiec**

- ✓ rolnik posiada minimum 10 macierek owczych w wieku co najmniej 12 miesięcy; wiek ustalany na dzień 15 maja roku złożenia wniosku
- ✓ wymagany okres przetrzymywania: od 15 marca do 15 kwietnia roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności
- ✓ brak limitu zwierząt do płatności.

W roku 2023 planowana stawka płatności: 25,35 euro/szt.

○ Wsparcie dochodów związane z produkcją **do kóz**

- ✓ rolnik posiada minimum 5 samic kozy domowej w wieku co najmniej 12 miesięcy; wiek ustalany na dzień 15 maja roku złożenia wniosku.
- ✓ wymagany okres przetrzymywania: 30 dni od dnia złożenia wniosku
- ✓ brak limitu zwierząt do płatności

W roku 2023 planowana stawka płatności: 11,08 euro/szt.

○ **Wsparcie dochodów związane z produkcją do buraków cukrowych**

- ✓ płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy buraków cukrowych nie większej, niż powierzchnia uprawy buraków cukrowych określona w umowie
- ✓ brak limitu powierzchni do płatności.

W roku 2023 planowana stawka płatności 300,75 euro/ha.

○ **Wsparcie dochodów związane z produkcją do ziemniaków skrobiowych**

- ✓ płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych nie większej, niż powierzchnia uprawy ziemniaków skrobiowych określona w umowie
- ✓ brak limitu powierzchni do płatności.

W roku 2023 planowana stawka płatności: 245,4 euro/ha.

○ **Wsparcie dochodów związane z produkcją do pomidorów**

- ✓ płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy pomidorów nie większej, niż powierzchnia uprawy pomidorów określona w umowie
- ✓ uprawa pomidorów założona z rozsady oraz minimalna obsada 20 000 szt./ha.
- ✓ brak limitu powierzchni do płatności.

W roku 2023 planowana stawka płatności: 550,00 euro/ha.

○ Wsparcie dochodów związane z produkcją **do roślin pastewnych**

- ✓ płatność przyznawana jest do powierzchni roślin paszowych: esparceta siewna; koniczyna czerwona; koniczyna biała; koniczyna białoróżowa; koniczyna perska; koniczyna krwistoczerwona; komonica zwyczajna; lędźwian; lucerna siewna; lucerna mieszańcowa; lucerna chmielowa; nostrzyk biały; seradela uprawna; wyka kosmata; wyka siewna.
- ✓ płatnością może być objęte **nie więcej niż 75 ha upraw roślin pastewnych** w gospodarstwie

W roku 2023 planowana stawka płatności 101,88 euro/ha.

○ Wsparcie dochodów związane z produkcją **do roślin strączkowych na ziarno**

- ✓ płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy następujących roślin (również w przypadku upraw tych roślin w formie mieszanek): bobik; groch siewny, w tym peluszka, z wyłączeniem grochu siewnego cukrowego i grochu siewnego łuskowego; łubin biały; łubin wąskolistny; łubin żółty; soja zwyczajna
- ✓ brak limitu powierzchni do płatności.

W roku 2023 planowana stawka płatności: 198,36 euro/ha.

○ Wsparcie dochodów związane z produkcją **do truskawek**

- ✓ płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy truskawek (bez limitu).

W roku 2023 planowana stawka płatności: 550,00 euro/ha.

○ Wsparcie dochodów związane z produkcją **do chmielu**

- ✓ płatność przyznawana jest do powierzchni chmielu uprawianego w trzech wyznaczonych rejonach: lubelskim wielkopolskim i dolnośląskim (bez limitu)
- ✓ wymagana minimalna obsada: 1 300 szt./ha

W roku 2023 planowana stawka płatności 429,00 euro/ha.

○ Wsparcie dochodów związane z produkcją **do lnu**

- ✓ płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy lnu (bez limitu)

W roku 2023 planowana stawka płatności: 100,06 euro/ha.

○ Wsparcie dochodów związane z produkcją **do konopi włóknistych**

- ✓ płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy konopi włóknistych (bez limitu).
- ✓ uprawa konopi odmian zawierających poziom tetrahydrokanabinolu (THC) nieprzekraczający maksymalnego poziomu, tj. 0,3% THC.
- ✓ uprawa zgodnie z przepisami o przeciwdziałaniu narkomanii

W roku 2023 planowana stawka płatności: 29,03 euro/ha.

Ekoschematy

Ekoschematy - nowość

- Obszary z roślinami miododajnymi
- Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin
- Biologiczna ochrona upraw
- Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych
- Dobrostan zwierząt
- Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Obszary z roślinami miododajnymi

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

WSPIERAMY
sektor rybacki

- o utworzenie obszaru z roślinami miododajnymi przez wysiew mieszanki składającej się z co najmniej dwóch gatunków roślin miododajnych z określonej listy,
- o zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym zakaz wypasu i koszenia) w terminie do dnia 31 sierpnia,
- o zakaz stosowania środków ochrony roślin.

W roku 2023 planowana stawka płatności 269,21 euro/ha

Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin

- o posiadanie w danym roku certyfikatu krajowego systemu jakości - Integrowana Produkcja Roślin, poświadczającego uprawę roślin zgodnie z metodykami integrowanej produkcji roślin,
- o zachowanie w danym roku kalendarzowym, wszystkich posiadanych w gospodarstwie trwałych użytków zielonych

W roku 2023 planowana stawka płatności 306,74 euro/ha

Biologiczna ochrona upraw

- o zastosowanie zabiegu ochrony roślin z wykorzystaniem biologicznej ochrony roślin przy użyciu preparatów mikrobiologicznych zgodnie z etykietą danego środka

W roku 2023 planowana stawka płatności 89,89 euro/ha

Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych

- o warunkiem uzyskania płatności w danym roku jest **wystąpienie na trwałych użytkach zielonych zalania lub podtopienia, w okresie między 1 maja a 30 września, przez okres co najmniej 12 następujących po sobie dni,**
- o wsparcie będzie dotyczyło **gospodarstw realizujących równolegle na danym obszarze zobowiązania w ramach:**
 - wybranych wariantów pakietów przyrodniczych związanych z zachowaniem cennych siedlisk przyrodniczych i siedlisk zagrożonych gatunków ptaków w ramach **Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego** PROW 2014-2020 oraz analogicznych zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach Planu Strategicznego 2023-2027
 - ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi w zakresie praktyki Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt lub interwencji Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000, lub
 - interwencji Rolnictwo ekologiczne i działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020.

W roku 2023 planowana stawka płatności 63,15 euro/ha

Dobrostan zwierząt

Kontynuacja wsparcia dla gatunków/grup zwierząt objętych działaniem Dobrostan zwierząt PROW 2014-2020, tj.: świnie (lochy, tuczniki), bydło (krowy mleczne, krowy mamki) i owce oraz **rozszerzenie** o: kury nioski, kurczęta brojlery, indyki mięsne, konie, bydło opasowe, kozy.

Dobrostan zwierząt

- Wymogi odnoszące się do danej grupy zwierząt dotyczą wszystkich zwierząt tej grupy utrzymywanych w gospodarstwie rolnym.
- Rolnik realizujący interwencję dotyczącą dobrostanu zwierząt zobowiązany jest, do jednorazowego odbycia szkolenia z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków. Wymóg ten obowiązuje od 2024 r.
- Rolnik posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt (nie dotyczy wypasu krów mlecznych).

W odniesieniu do świń i bydła zastosowanie ma system punktowy polegający na możliwości wyboru przez rolnika z katalogu poszczególnych praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt - praktyk możliwych do realizacji w danym gospodarstwie.

Podstawowym warunkiem realizacji ekoschematu – Dobrostan zwierząt jest wybór praktyki polegającej na zapewnieniu zwierzętom zwiększonej powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach. Jedynie przy wyborze tej praktyki możliwa jest realizacja pozostałych praktyk przewidzianych dla danej grupy zwierząt.

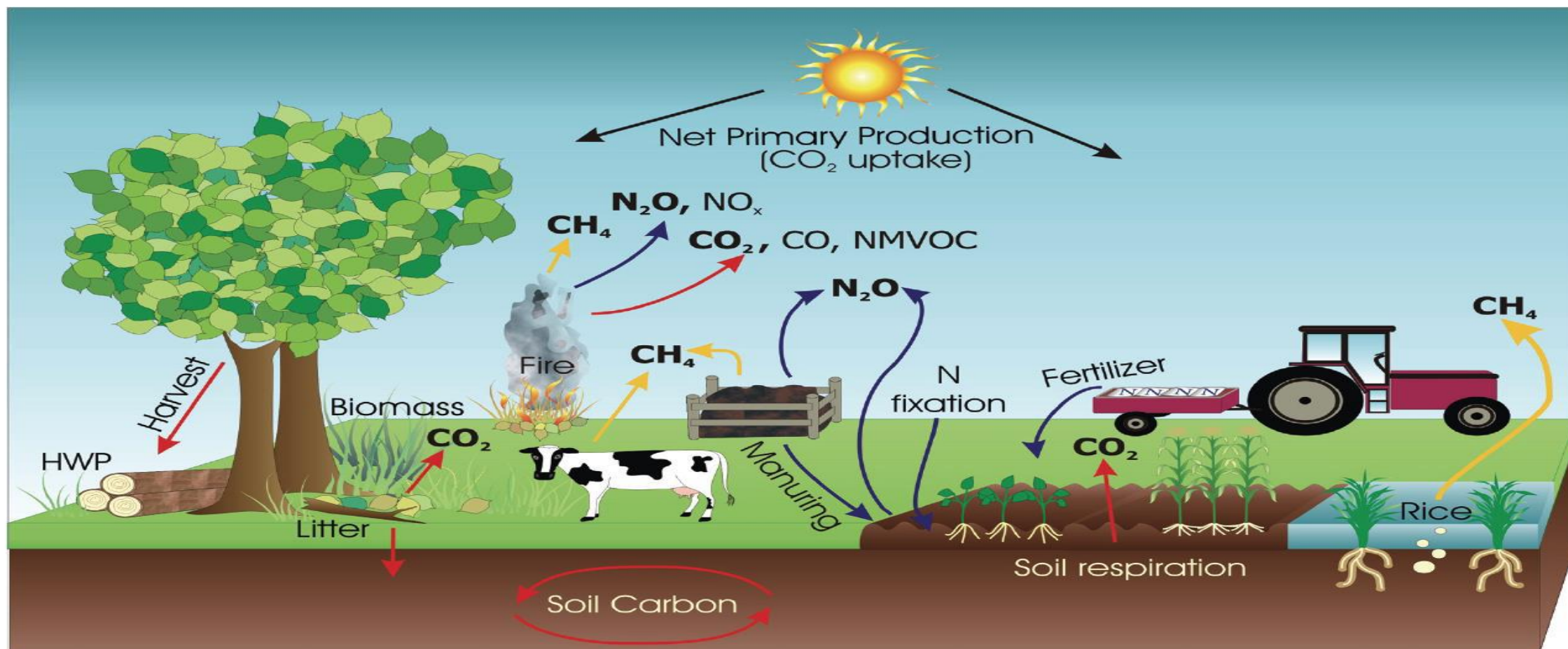
Praktyki dodatkowe

- zapewnienie utrzymania na ściółce ze słomy lub podobnego materiału na powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek (świnie i bydło)
- prosięta odsadza się nie wcześniej niż w 35. dniu od dnia ich urodzenia (lochy)
- zapewnienie wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok (krowy mleczne i krowy mamki)
- cielęta odsadza się nie wcześniej niż w 5. dniu od dnia ich urodzenia (krowy mleczne)

Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

WSPIERAMY
sektor rybacki

Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Ekstensywne użytkowanie TUZ
z obsadą zwierząt

Międzyplony ozime/wsiewki
śródpłonowe

Opracowanie i przestrzeganie planu
nawożenia – wariant podstawowy
i wariant z wapnowaniem

Zróżnicowana struktura upraw

Wymieszanie obornika na gruntach
ornych w ciągu 12 godzin od
aplikacji

Stosowanie płynnych nawozów
naturalnych innymi metodami niż
rozbryzgowo

Uproszczone systemy uprawy

Wymieszanie słomy z glebą

Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

WSPIERAMY
sektor rybacki

- obsada zwierząt trawożernych w gospodarstwie wynosi co najmniej 0,3 DJP/ha TUZ i maksymalnie 2 DJP/ha TUZ w okresie wegetacyjnym roślin
- zakaz przeorywania TUZ w okresie realizacji ekoschematu

Międzyplony ozime/wsiewki śródplonowe

- utrzymywanie roślin w postaci:
 - wsiewek roślin bobowatych drobnonasiennych lub mieszanek z udziałem tych roślin lub
 - międzyplonów ozimych w formie mieszanek (co najmniej 2 gatunki) wysiewanych w terminie do 1 października i utrzymywanych, co najmniej do 15 lutego następnego roku. W okresie utrzymania międzyplonu ozimego dopuszcza się jego mulczowanie, jednak nie wcześniej niż po 15 listopada.
- zakaz stosowania środków ochrony roślin:
 - na międzyplonach ozimych - przez okres ich utrzymania,
 - w przypadku wsiewek śródplonowych - od momentu zbioru uprawy głównej przez co najmniej 8 tygodni lub do momentu wysiewu kolejnej uprawy głównej

Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

WSPIERAMY
sektor rybacki

- wariant podstawowy: opracowanie i przestrzeganie planu nawozowego do powierzchni gruntów ornych i trwałych użytków zielonych w gospodarstwie, opartego na bilansie azotu oraz chemicznej analizie gleby, określającego dawki składników pokarmowych (N, P, K i Mg oraz potrzeby wapnowania)
- wariant z wapnowaniem. Wsparcie w zakresie wapnowania do poszczególnych działek rolnych przysługuje nie częściej niż raz na 4 lata

Zróżnicowana struktura upraw

- uprawa co najmniej 3 różnych upraw na gruntach ornych w gospodarstwie, przy czym:
 - ✓ udział głównej uprawy w strukturze zasiewów nie przekracza 65% i udział najmniejszej uprawy, nie może być mniejszy niż 10%
 - ✓ co najmniej 20% w strukturze zasiewów stanowią: uprawy gatunków roślin mających pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej (m.in. bobowate) oraz
 - ✓ udział łącznie zbóż i rzepaku w strukturze zasiewów nie przekracza 65%, oraz
 - ✓ udział upraw mających ujemny wpływ na bilans materii organicznej (m.in.: okopowe) nie przekracza 30%

Wymieszanie słomy z glebą

- rozdrobnienie i wymieszanie całej słomy z glebą lub jej przyoranie po zbiorze plonu głównego na gruntach ornych

Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

WSPIERAMY
sektor rybacki

Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo

- wymieszanie określonej ilości obornika z glebą maksymalnie w ciągu 12 godzin od aplikacji na gruncie ornym
- stosowanie określonej ilości płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo na gruntach ornych i trwałych użytkach zielonych
- **potwierdzenie realizacji praktyki za pomocą tzw. zdjęcia geotagowanego** przy wykorzystaniu aplikacji udostępnionej przez ARiMR

Uproszczone systemy uprawy

- na gruntach ornych uprawa roślin prowadzona jest w formie uprawy konserwującej bezorkowej lub uprawy pasowej (strip – till), przy czym:
 - ✓ zabiegi uprawowe wykonywane są z odstępami od uprawy płużnej w zespole uprawek późniowych i przedsiwnych
 - ✓ po zbiorze uprawy pozostawia się na polu całość resztek późniowych w formie mulczu

Praktyka nie obejmuje uprawy zerowej

Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

WSPIERAMY
sektor rybacki

Interwencja realizowana w oparciu o system punktowy.

- ❖ warunkiem przystąpienia do ekoschematu jest uzyskanie co najmniej takiej liczby punktów (minimalna liczba), jaką rolnik otrzymałby przy realizacji na co najmniej 25% powierzchni użytków rolnych najwyższej punktowanej praktyki. Minimalna liczba punktów – 5.
- ❖ podstawę do wyliczenia płatności za ekoschemat stanowi suma punktów uzyskana w ramach ekoschematu, uwzględniająca liczbę realizowanych praktyk, ich punktową wartość oraz powierzchnię, na której będą realizowane.
- ❖ możliwość łączenia wybranych praktyk na tej samej działce

Przejściowe wsparcie uzupełniające – 100% budżet krajowy

- Płatność obszarowa niezwiązana z produkcją (uzupełniająca płatność podstawowa)

„dodatkowa” płatność do upraw, określonych w rozporządzeniu

W roku 2023 planowana stawka płatności 9,6 euro/ha.

- płatność niezwiązana do tytoniu

Okres 2005-2006 zastąpiono okresem 2017-2018.

Płatność będzie przysługiwała rolnikowi, jeśli:

- ✓ w 2018 r. był wpisany do rejestru producentów surowca tytoniowego prowadzonego przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) oraz
- ✓ spełnia kryteria do otrzymywania podstawowego wsparcia dochodów do celów zrównoważoności.

Płatność będzie przyznawana proporcjonalnie do produkcji tytoniu w roku 2018 (ilość wyrażona w kilogramach), w ramach umowy. W przypadku, gdy rolnicy byli wpisani do rejestru KOWR w 2018 r., ale nie zawarli umowy/nie mogą wykazać produkcji w 2018 r. płatności będą przyznawane proporcjonalnie do produkcji w roku 2017.

Dziękuję za uwagę